

flere Ting i det kunde være bedre. Med Hensyn til Valgretten er jeg bange for, naar det er Meningen at holde mere udvortes paa Besjendelsen — thi her er jo ikke Tale om indvortes; naar vi skulle have det indvortes, bliver det vist galt med det Evangelisk-lutheriske — at det vil gaa ligesom det gik med en Lærer, der skulde optage en Fortegnelse over, hvad Tro Folk havde, thi da han kom til en Mand og spurgte ham, hvad Tro han havde, om det var evangelisk-lutherisk, reformert, katolsk, o. s. v., saa svarede Manden, det kuffer jeg ikke saa nøie, men vent blot et Dieblit, saa skal jeg springe over til min Nabo og faae det at vide, for jeg har samme Tro som han. Saa fik han at vide, hvorledes det hang sammen. Men altsaa siger jeg, at naar man faar dem udvortes til at beskjenne sig til den ene eller til den anden Side, saa ere de under en Paavirkning, og vi maa netop have det saaledes i Folkekirken, at de, som dele det Syn, at de tro paa den aabnbarede Religion, kunne være i Folkekirken. Men de, som ikke tro paa det, kunne ogsaa være i Folkekirken. (L. H. Nielsen: De ere der ogsaa). Ja, de ere der ogsaa, og de ere mange. Hvorfor ere Præsterne bange for Ordets Frihed? Det er, fordi de vide, at Modsigelsen strax vil komme frem, saa snart vi faae Frihed; men jeg tror, at vi for at være sikre paa deres Vidnesbyrd og for at faae Livets Strømning frem, som det ærede Medlem fra Maribo talte om, maa om længere eller kortere Tid komme til, at de maa tale frit, og saa behøver man ikke at være bange for, at der skal komme Dødsbed, saa skulle Nøsterne nok komme frem. Men naar man ønsker at bevare Flertallet af Folket for Folkekirken, — og det er dog en Betingelse for, at Kirken kan blive bestaaende, er det ikke rigtigt? (Stemmer: Jo!); thi dersom Flertallet gaar ud af den store Folkekirke, bestaar Folkekirken desuagtet, men det vilde være en fuldstændig Uvandhed — saa siger jeg, at saa bør man give de Menigheder, hvor Flertallet bekjenner sig til den borgerlige Indretning, som vi efter Grundloven kalde den evangelisk-lutheriske Kirke, Ret til at besætte Embederne, maaske med saadanne Tillempler, som god Orden og Sømmelighed kræve. Jeg ser ikke rettere, end at, naar man vil beholde Flertallet i Folkekirken, maa man give Flertallet i vor Kirke denne Myndighed; de andre kunne saa indrette Valgmenigheder i forskjellige Retninger. Nu have vi kun Valgmenigheder af een Retning, men saa kunne vi maaske faae Valgmenigheder af andre Retninger. (L. H. Nielsen: Ja, det var jo ogsaa godt!). Ja, det var vist ogsaa meget godt. Jeg vilde gjerne understøtte, hvad det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds talte om, at vi skulde se at faae noget mere Liv og Bevægelighed ind i Folkekirken, og forsaavidt altsaa det, at der blev mere Frihed kunde hjælpe,

vilde jeg understøtte Forslag af den Art, som mulig kunde komme frem. Jeg vil ende med, hvad jeg begyndte med, fordi det er en vigtig Ting, at det bliver klart ud over Landet, at Folkekirken er en borgerlig Indretning. Altsaa behøvede man ikke at lede om, hvor dens Repræsentation var eller er. Den ærede Minister var lidt i Tvivl om forrige Aar, hvor Repræsentationen er for Kirken. Ja, Kirke og Kirkeligt kan betyde saa Meget, men naar Talen er om den Kirke, som er det Oprindelige og som staar, naar alt Andet raver, har den sin Repræsentation i de Lov, som ikke alene er Aposteltidens Repræsentation, men er den kristne Menigheds Repræsentation gennem alle Tider. Naar vi ville se paa denne Menigheds Præstefab, saa er der en helt anden Maade at kalde Præster paa, end der bruges hos os, i vor Folkekirke, der som en borgerlig Indretning har sin Repræsentation i Rigsdagen. Apostilene kunne ikke være det; men de ere den kristne Menigheds Repræsentanter fra alle Tider. Se vi hen til, hvorledes Præsterne hos os blive beskikkede, saa have vi som Kristne jo en Repræsentation i Apostilene; men den kunne vi ikke bruge ligeoverfor vor Folkekirke, den vilde helt springe, dersom vi skulde have den nye Vin fyldt helt i den, saa vilde de gamle Glasfer, de gamle folkekirkelige Former, revne. Ser man paa vor Kirke som borgerlig Indretning, saa er der for mig ingen Tvivl om, hvor Repræsentationen er; Repræsentationen er den danske Rigsdag. Derved er allerede Meget vundet, at man veed Hovedet for enhver Ting, og Hovedet i et Folk for Folkekirken som borgerlig Indretning, det er Rigsdagen, der er Myndigheden. Jeg tror ikke, at det vil gaa an at sammenfætte en kirkelig Rigsdag. Det er ikke, fordi jeg ikke har god Tilltro til mange Præster, som ere meget brave Mænd, som virkelig tænke det Bedste (Udfrydelse). Det har jeg aldrig negtet, det har jeg mange Gange udtalt og skrevet før idag, og jeg har ogsaa bevist det i Gjærning. Jeg er f. Ex. mødt frem mod Mormoner og Andre, der have angrebet Folkekirken og dens Præster og har ikke været bange for at stille mig for Stud. Det er en Kjendsgjærning, som jeg vel har Lov til at drage frem, naar den drages i Tvivl. Paa Lovforslagets Enkeltheder skal jeg ikke gaa ind.

Ordføreren for Forslagsstillerne

(Berg): Da Ingen har forlangt Ordet, antager jeg, at det er Thingets Mening, at det vil slutte denne Sags Behandling idag, og jeg skal derfor heller ikke opholde Thinget ret længe med det Par Bemærkninger, jeg har at gjøre. — Det forekommer mig, at man her i Thinget fra forskjellige Sider har modtaget dette Lovforslag velvilligere end det foregaaende. Turde jeg tage det til Indtægt ikke blot for nærværende Lovforslag, men i Virkeligheden ogsaa for det foregaaende! Turde jeg tage det som et Tegns paa, at man mulig er kom-